

З вищевикладеного можна зробити наступні висновки: 1) зоонімікон творів має двоїсту мотивацію; 2) найменування персонажів зумовлене жанром романів – фентезі, де бачення автором світу відображається не лише в подіях і реаліях твору, але й в іменах персонажів-тварин; 3) всі зооніми творів виступають в опозиції: персонажі реального світу, які, як правило, мають незначущі «звичайні» імена і персонажі магічного світу, які, навпаки, як правило, мають значущі (оказіональні чи алюзивні) імена; 4) зооніми є складовою предмету перекладознавства, оскільки є оказіональними відповідниками; 5) методи, що їх використовують перекладачі для передачі одних і тих самих зоонімів не завжди збігаються: з 28 зоонімних форм 15 (54%) передано однаковими методами, 13 (46%) – різними; 6) для передачі зоонімів український перекладач використовує: транскрипцію (57%), калькування (25%), онімну заміну (18%); 7) для передачі зоонімів російський перекладач послуговується: онімною заміною (37%), калькуванням (33%), транскрипцією (30%).

Аналіз робіт з ономастики свідчить про великі перспективи подальшого дослідження онімного та, зокрема, зоонімного простору художньої літератури.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Виноградов В.С. Лексические вопросы перевода художественной прозы: Автореф. дисс. докт. филол. наук. 10.02.04/ МГУ. – М., 1975. – С. 59
2. Гарбовский Н.К. Теория перевода: Учебник. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
3. Ермолович Д.И. Имена собственные. Теория и практика межъязыковой передачи на стыке языков и культур.– М.:Валент,2005.-416с.
4. Латино-русский словарь. – Ростов н/Д: Феникс, 2000. – 704 с.
5. Михайлов В.Н. Собственные имена как стилистическая категория в русской литературе. - Луцк, 1965. - 56 с.
6. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер и Кубок огня: Пер. с англ. – М.: Росмэн, 2006. – 667 с.
7. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер и Орден Феникса: Пер. с англ. – М.: Росмэн, 2006. – 826 с.
8. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер и Тайная комната: Пер. с англ. – М.: Росмэн, 2006. – 473 с.
9. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер и узник Азкабана: Пер. с англ. – М.: Росмэн, 2006. – 509 с.
10. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер и философский камень: Пер. с англ. – М.: Росмэн, 2006. – 398 с.
11. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер і в'язень Азкабана: Пер. з англ. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002. – 381 с.
12. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер і келих вогню: Пер. з англ. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2003. – 670 с.
13. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер і Орден Фенікса: Пер. з англ. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2003. – 813 с.
14. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер і Таємна кімната: Пер. з англ. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002. – 345 с.
15. Ролинг Дж. К. Гарри Поттер і філософський камінь: Пер. з англ. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002. – 315 с.
16. 1999 Accio Quote!, the largest archive of J_K_Rowling interviews on the web. files. – Ел. пєсцур: <<http://www.accio-quote.org/articles/list1999.html>>
17. Colbert D. The Magical Worlds of Harry Potter. A Treasury of Myths, Legends and Fascinating Facts. – London: Puffin, 2003. – 287 p.
18. Rowling J. K. Harry Potter and the Chamber of Secrets. – London: Bloomsbury, 1998. – 251 p.
19. Rowling J. K. Harry Potter and the Goblet of Fire. – London: Bloomsbury, 2000. – 636 p.
20. Rowling J. K. Harry Potter and the Order of the Phoenix. – London: Bloomsbury, 2003. – 956 p.
21. Rowling J. K. Harry Potter and the Philosopher's Stone. – London: Bloomsbury, 1997. – 223 p.
22. Rowling J. K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban. – London: Bloomsbury, 1999. – 317 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Маргарита Бережна – декан довузівської підготовки КВП Запорізького інституту економіки та інформаційних технологій; здобувач кафедри теорії та практики перекладу Запорізького Національного Університету.

Наукові інтереси: теорія і практика перекладу онімів художнього тексту.

ВІДТВОРЕННЯ МОВНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ГНІВУ (НА МАТЕРІАЛІ ЖІНОЧИХ ХАРАКТЕРІВ У ПЕРЕКЛАДАХ РОМАНУ М. МІТЧЕЛ "GONE WITH THE WIND")

Тетяна БІДНА (Кіровоград, Україна)

У статті йде мова про особливості передачі номінативних одиниць на позначення гніву, використаних для створення фемінінних та маскулінних типів жіночих характерів. Дослідження проведено на матеріалі роману М. Мітчел "Gone with the Wind".

The article under consideration focuses on the translation peculiarities of the nominative units denoting anger used for the creation of the feminine and masculine types of women's characters. The research is held on the novel "Gone with the Wind" by M. Mitchell.

Новий поштовх для розвитку світової мовознавчої наукової думки дали гендерні дослідження, які відбуваються в двох напрямках: 1) як жінки (й чоловіки) говорять та 2) як говорять про них [4: 198].

На нашу думку, художній переклад також не може стояти осторонь цієї проблеми, оскільки гендерний аспект досліджень дозволить з'ясувати 1) роль статевих характеристик

мовлення при створенні художніх творів та наявність чи відсутність необхідності враховувати його в процесі перекладу іншими мовами (гендерлект автора та перекладача) та 2) особливості відтворення стереотипів фемінності та маскулінності при реалізації концептів “Жінка” та “Чоловік”. **Актуальність** роботи формується браком академічної уваги до цих проблем.

З огляду на це, дослідження роману М. Мітчел “Gone with the Wind” та його перекладів є цікавим через низку причин: з одного боку автор чітко окреслює вимоги до поведінки леді та джентльменів, а з іншого – представляє уявлення про традиційну фемінність та маскулінність, в результаті чого спостерігаються різноманітні переплетіння цих характеристик. Чотири головні герої роману можуть бути охарактеризовані в межах понять “леді”–“джентльмен” та “фемінність”–“маскулінність”. Так, два жіночі характери Скарлет та Мелані, які ми обрали **матеріалом** цієї розвідки, утворюють полярну опозицію: Мелані – леді, а Скарлет – ні, Мелані є традиційно фемінною, а Скарлет відзначається маскуліним способом мислення та поведінки. **Об’єктом дослідження** є мовні одиниці, що позначають гнів, на матеріалі жіночих характерів в оригіналі та перекладах роману М. Мітчел “Gone with the Wind”, **предметом** – особливості відтворення цих одиниць при представленні фемінного та маскуліного жіночих образів у перекладах роману.

Мелані є леді у повному розумінні цього слова, про що говорять герої роману: “*A very great lady*“ [5: 948]. Для Скарлет справжнім взірцем для наслідування була її мати Еллен: *When there was security in her world again, then she would sit back and fold her hands and be great lady as Ellen had been. She would be helpless and sheltered, as a lady should be, and then everyone would approve of her... Then she could permit herself to be kind and gentle, as Ellen had been, and thoughtful of other people and of the proprieties, too* [5: 631]. І лише під кінець твору вона усвідомлює те, що інші помітили одразу – Мелані була прикладом ідеальної леді-південки, дуже схожою на Еллен. Що стосується самої Скарлет, то, попри всі свої прагнення до жіночності, вона поступово втрачає фемінні риси, які були лише поверховою оболонкою, а не становили її єство, як у випадку з Еллен чи Мелані (*She had ... nothing except the thinnest veneer of her mother’s unselfish and forbearing nature* [5: 76]), та починає відзначатися маскуліним рисами, які, за Л. Ніф, на той час полягали у любові до землі, домівки та родини; фізичній та емоційній силі; незалежності, егоїзму та уміннях “*raising good cotton, riding well, shooting straight, dancing lightly, squiring the ladies with elegance and carrying one’s liquor like a gentleman* [7; 1(1: 26)]. У випадку Скарлет саме вона керує та домінує над чоловіками; збирає власноруч бавовник, вміло їздить верхи (“*at any rate I’ve never been thrown*” [5: 99], *...she could ride horses and climb trees almost as well as they* [5: 35]); влучно стріляє, боронячи дім та родину від янки (“*I’ve done murder*”, *she was vitally alive again, vitally glad with a cool tigerish joy* [5: 419]); не піддається впливу алкоголю (“*inherited the steadiest head in Clayton County*” [5: 394]); ніколи не втрачає свідомості (“*I have never fainted in my life*” [5: 94], відзначається міцним здоров’ям, надзвичайно швидко народжує та видужує після цього, чим викликає незадоволення няньки (“*she carried the child through its time with a minimum of discomfort, bore him with little distress and recovered so quickly that Mammy told her privately it was downright common*”, “*...she recovered physically from Wade’s birth in a disgracefully short time...* [5: 143]); зберігає Мелані, дітей та служницю, коли доставляє їх до Тари, а потім несе повну відповідальність за родину, плантацію, замінюючи батька (“*But they were of her blood, part of Tara. No, she could not let them live out their lives in their aunts’ homes as poor relatives*” [5: 399]).

Мелані також попри свою фемінність в екстремні моменти виявляє таку силу духу, яка навряд чи поступається міці Скарлет, і саме їй вдається врятувати свою родину від занепаду *...he (Ashley) is helpless as a turtle on his back. If the Wilkes family pulls through these hard times, it’ll be Melly who pulls them through. Not Ashley* [5: 871].

З огляду на такий суворий розподіл соціальних та гендерних ролей виникає питання, чи є відмінності у використанні автором МО для зображення цих полярних героїнь у схожих ситуаціях, а також чи з’являється така тенденція у перекладах. Зупинимося, зокрема, на емоційній сфері, а саме на МО, що представляють стани гніву.

Скарлет, протагоніст роману, є емоційно найнестійкішою. Майже кожна сцена супроводжується зображенням втрати контролю над собою у найрізноманітніших формах та виявах: *hot anger; sudden, murderous rage; temper of a Tartar and the rages of a wild cat; easily stirred passions; fury; open, silent wrath; furious; infuriated; mad* та ін.

Мелані як одна з найстриманіших діючих осіб втрачає самоконтроль лише тричі за весь роман, але представлена повним спектром базових емоцій, хоча й не таким детальним та варіативним, як Скарлет. Однак М. Мітчел одразу зауважує, що по своїй силі емоції Мелані не поступаються інтенсивності відчуттів протагоніста роману: *Her voice was cool and her words were more close clipped than usual. But the forceful words she uttered were foreign to Melanie who seldom voiced an opinion at all and never an unkind word. Scarlett realized suddenly that the Wilkeses and the Hamiltons were capable of furies equal to and surpassing those of the O'Haras* [5: 878].

Основними МО, використаними для зображення емоційної нестійкості Мелані, є *indignation, anger, fury, rage* та *wrath*. У даній розвідці ми зупинимося на аналізі способів відтворення саме цих МО при зображенні двох головних жіночих характерів.

Центральною та без зазначення ступеню та інтенсивності є МО *anger* – 2: *a strong feeling of displeasure and usually of antagonism* [8(1: 82)]; МО *rage* додає до семантичних ознак *anger* ідею втрати контролю над собою (*1a: violent and uncontrolled anger often accompanied with raving* [8(2: 1874)]); *fury* вказує на всепоглинаючість характеру одиниці *rage* (*usu. indicates extreme overmastering rage* [8 (1: 82)]), *1a: violent anger: extreme wrath: rage* [8 (1: 924)]; *wrath* може означати або лють, або обурення та гнів (*may imply either rage or indignation* [8 (1: 82)]); а МО *indignation* імплікує почуття гніву, яке викликається тим, що вважається безсоромним, негідним, підлим та обурливим (*implies anger of no specified intensity or outward display but provoked by what one considers mean, shameful, unworthy, or outrageous* [8 (1: 82)]).

При зображенні Скарлет прослідковується перемішування всіх емоцій, коли одна переходить в іншу або декілька з'являються одночасно, а характерною для Мелані є МО *indignation*, з якої ми пропонуємо розпочати аналіз. Одразу слід зазначити, що для аналізу Скарлет було обрано лише найяскравіші приклади через велику кількість ілюстративного матеріалу.

Скарлет: *She only felt a furious surge of indignation that he should think her such a fool* [5: 329]. *Was in ihr aufwallte, war nur wütende Empörung darüber, daß er sie für so dumm hielt* [6: 371]. ...таке гостре **обурення** викликала в ній думка, що він вважає її звичайною дуракою [1 (1: 390)].

Мелані: 1) *She could...feel Melanie's indignation...* [5:679] – не відтворено у перекладі німецькою мовою [6: 776] – ...бачачи, як та **обурилася**... [1 (2: 244)]; 2) *Melanie's soft voice, tinged with indignation, went on and on as she told...* [5: 736]. – *Melanies sanfte Stimme verbreitete sich mit leiser Entrüstung über die neuesten Zänkereien bei den Harferinnen* [6: 845]. – Мелані своїм лагідним голосом, в якому пробивалося **обурення**, викладала нескінченну історію про черговий вибрик “Дам-арфісток” [1 (2: 315)]; 3) *“Put him in the chair”, cried Melanie indignantly* [5: 747]. – ...befahl Melanie **entrüstet** [6: 858]. – Гукнула Мелані з нотками **злості** в голосі [1 (2: 327)]; 4) *Her narrow shoulders were squared and her small jaw set indignantly* [5: 863] – не відтворено у перекладі німецькою мовою [6: 1003] – *Вузькі плечі Мелані були випростані, а маленькі щелепи обурено стиснуті* [1 (2: 471)].

У наведених прикладах М. Бехайм-Шварцбах обирає МО *Empörung* для представлення Скарлет, а при зображенні Мелані МО *indignation* або не відтворена (приклади 1, 4; можливо, перекладач обирає цю стратегію, підтримуючи ідею про врівноваженість молодій жінки), або представлена як *Entrüstung* та її похідними. З аналізу семантичних ознак МО *Empörung* та *Entrüstung* доходимо висновку, що *Entrüstung* є м'якшою (має семантичну ознаку *Empörung* [6(2: 705)]), а *Empörung* описує сильнішу емоцію (*1. von starken Emotionen begleitete Entrüstung als Reaktion auf Verstöße gegen moralische Konvektionen* [6 (2: 685)]).

Р. Доценко представляє обох героїнь за допомогою МО *обурення*, а також додає до зображення лагідної та привітної Мелані елемент *злості*, що, на нашу думку, є неприпустимим, оскільки імплікує емоцію зовсім іншого характеру: *1. почуття недобррозичливості* [2 (3: 595)].

Наступною МО в аналізі є *anger*: Скарлет: 1) *...when she thought of this, fresh anger rose, the anger of hurt pride* [5: 129]. – *Und als sie daran dachte, stieg neuer Zorn in ihr auf, der Zorn verletzten Stolzes...* [6: 136]. – ...однак думка про це ще дужче розпаліла в ній **гнів**, **гнів** уражених жіночих гордоців [1 (1: 138)]; 2) *...and she checked herself hastily, boiling with anger at herself for falling into his trap* [5: 191]. – *...und schon kochte sie wieder vor Zorn...* [6: 208]. – ...їй урвала мову, **люта** на себе, що мало не потрапила у підставлену їй пастку [1 (1: 217)].

Мелані: 1) *Anger wiped out the fear from Melanie's face as she saw comprehension come slowly across Scarlett's face...* [5: 743]. – *Zorn vertrieb die Angst aus Melanies Gesicht, als sie in Scarletts Zügen das Begreifen dämmern sah...* [6: 853]. – Замість страху на обличчі Мелані проступив **гнів**, коли вона побачила, що Скарлет почала усвідомлювати... [1 (2: 322)]; 2) *She was pink with righteous anger, her gentle eyes snapping fire, her nostrils quivering* [5: 801]. – *Ganz rot war sie in ihrem Zorn. Die sanften Augen sprühten Funken, und die Nasenlöcher bebten* [6: 926]. – Вся спаленіла з праведного **обурення**, завжди лагідні її очі пламеніли полум'ям, ніздрі тремтіли [1 (2: 393)]; 3) *...the dark eyes that were flashing with love and anger...* [5: 877]. – *...den dunklen Augen, die vor Liebe und Zorn blitzten...* [6: 1020]. ...темні очі, які горіли любов'ю і **гнівом**... [1 (2: 488)].

При відтворенні МО *anger* М. Бехайм-Шварцбах використовує один еквівалент для зображення обох героїнь – *Zorn*. Р. Доценко при представленні Скарлет вживає МО **гнів** у значенні почуття сильного обурення [2 (2: 94)] та **люта** із семантичними ознаками *1. дуже сердитий* [2 (4: 574)]. Для Мелані, як і для протагоніста, обрано МО **гнів**, а також **обурення** у значенні *сильне невдоволення, роздратування* [2 (5: 597)]. З вибором останньої МО ми знову не можемо погодитися, якщо розглянути опис стану героїні в той момент (приклад 2) та порівняти його з ситуаціями, в яких Мелані відчувала *indignation*, тобто **обурення**, таким чином виходить, що ця героїня відчувала слабші емоції, ніж Скарлет.

Наступною МО є *rage*. Скарлет: 1) *"He thinks I'm a child," thought Scarlett, grief and rage choking utterance...* [5: 53]. – *"Er hält mich für ein Kind", dachte Scarlett. Wut und Kummer verschlungen ihr die Stimme* [6: 43]. – *"Я для нього досі ще дитя, - промайнуло в голові у Скарлет, яка з люти й жалю не могла й слова з себе видобути* [1 (1: 40)]; 2) *Somewhere in her brain, a slow fire rose and rage began to blot out everything else...* [5: 129]. – *In einem Winkel ihres Hirns flammte ein schwellendes Feuer auf, Wut fing an, alles in ihr zu übertäuben* [6: 135]. – Десь у глибині її ества повільно зайнявся вогонь, і почав наростати **гнів**, заступаючи все інше [1 (1: 137)]; 3) *"You aren't fit to wipe his boots!" she shouted in rage* [5: 131]. – *"Sie sind nicht wert, ihm die Schuhe zu säubern!" schrie sie wütend* [6: 138]. – Та ви й підметок його не варті! – у **нестямі** вигукнула Скарлет [1 (1: 140)]; 4) *"There!" she thought in a hot rage of pleasure* [5: 890]. *"Da!" dachte sie in rasender Freude...* [6: 1035]. *"Ага! – промайнуло у неї з ядуchoю зловтіхою* [1 (2: 504)].

Мелані: 1) *...a posture she would never have assumed had not rage possessed her to the point of forgetting proprieties* [5: 878]. – *...eine Stellung, die sie nie eingenommen hätte, hätte nicht ihr Zorn sie alle Schicklichkeit vergessen lassen* [6: 1020]. – ...вона нізащо не прибрала б такої надто сміливої пози, якби не крайнє **збудження** [1 (2: 489)].

Для зображення Скарлет М. Бехайм-Шварцбах використовує МО *Wut, wütend* та *rasend*, а при представленні Мелані – *Zorn*, як і у випадку з відтворенням *anger*, не розмежовуючи, таким чином, характер емоцій.

У Р. Доценка Скарлет здатна відчувати *лють, гнів, нестяму* та *зловтіху*, а Мелані – лише *крайнє збудження*, з чим ми знову не погоджуємося, оскільки йдеться про те, що вона забула правила пристойності, яких має дотримуватися заміжня жінка (!які були надзвичайно суворими), через силу емоції, що заволоділа нею, тому що спробували знеславили двох найдорожчих для неї людей. А *збудження* означає 2. *Стан нервового піднесення, неспокою, хвилювання* [2 (3: 454)].

Наступна МО – це *fury*: Скарлет: 1) *...she turned in fury* [5: 302]. – *...wie eine Rasende* [6: 340]. – *...в нестямі...* [1 (1: 356)]; 2) *...and fear fell away before the overpowering fury* [5: 418]. – не відтворено у перекладі німецькою мовою [6: 467]. – *...i страхи розвіялися перед нападом шалу* [1 (1: 501)]; 3) *...looking at him in a confusion of joy and important fury...* [5: 486]. – *In*

dem verworrenen Gefühl des Glücks und einer ohnmächtigen **Wut** blickte Scarlett... [6: 546]. – ...безтямна від радості й безсилої **люті**, глянула... [1 (1: 589)].

Мелані: ...a gentle and timid soul nerved by circumstances to the caution and **fury** of a tigress [5: 746]. – Es war der Ausdruck einer sanften, schüchternen Seele, die durch die Umstände zur Tücke und **Wildheit** einer Tigerin gestählt ist [6: 857]. – ...коли під впливом обставин лагідна й боязка істота перетворилася на сторожку й **люту тигрицю** [1 (2: 327)].

Скарлет у М. Бехайм-Шварцбаха відчуває *Wut*, є *rasend*, або МО *fury* перекладачем не відтворюється зовсім. Мелані ж охоплена *Wildheit* від *wild* – 6 b) *erregt, rasend, wütend, tobend* [3 (6: 2882)]. У Р. Доценка протагоніст роману *нестямна*, *люта* та знаходиться під впливом *шалу*, а Мелані постає в образі *розлюченої тигриці*. В обох перекладачів сила емоції Мелані відповідає стану Скарлет.

Останньою в аналізі є МО *wrath*: Скарлет: 1) “Oh, you are impossible!” she cried in **wrath**... [5: 779]. – “Du bist und bleibst unmöglich”, rief sie in hellem **Zorn** aus [6: 899]. – Ох, ви таки неможливі! – **розлючено** скрикнула Скарлет... [1 (2: 369)]; 2) Scarlett swallowed her **wrath** and watched Melanie take the baby [5: 827]. – Scarlett schluckte ihren **Zorn** und sah zu, wie Melanie das Kind auf den Arm nahm [6: 959]. – Скарлет приборкала в собі **гнів** і стала дивитись, як Мелані бере на руки дитину [1 (2: 426)]; 3) He smoothed a grin, as from the corner of his eye he saw her bosom heave with silent **wrath** [5: 302]. – Er verbiß sich das Lachen, als er aus den Augenwinkeln heraus sah, wie ihre Brust sich in stummem **Zorn** hob und senkte [6:339]. – Помітивши краєчком ока, як заходили її груди від ледь стримуваного **обурення**, він приховав іронічний осміх [1(1: 355)]; 4) Frequently she flared into open **wrath**... [5: 220]. – Oft brach bei ihr der offene **Zorn**... [6: 242]. – ...він доводив її до **нестямі** [1 (1: 253)].

Мелані: Not a lady present thought her capable of **wrath** [5:801]. – Keine der anwesenden Damen hielt sie dessen (**Zorn**) überhaupt fähig [6: 926]. – Жодна з цих дам і не уявляла, що вона вміє гніватися [1 (2: 393)].

Стан Скарлет представлений за допомогою МО *Zorn* та *розлучено, гнів, обурення* та *нестяма*. Мелані ж відчуває *Zorn* та *гнівається*.

Отримані результати можемо представити у наступній таблиці:

МО у М. Мітчел	М. Бехайм-Шварцбах		Р.Доценка
indignation	Скарлет Мелані	Empörung Entrüstung, entrüstet	обурення обурення, злість
anger	Скарлет Мелані	Zorn Zorn	гнів, люта гнів, обурення
rage	Скарлет Мелані	Wut, wütend, rasend Zorn	лють, гнів, нестяма, зловтіха збудження
fury	Скарлет Мелані	Rasende, Wut Wildheit	нестяма, лють, шал люта
wrath	Скарлет Мелані	Zorn Zorn	розлучено, гнів, обурення, нестяма гніватись

Таким чином, прослідковуються наступні тенденції:

1) як не дивно, найбільші труднощі виникають при відтворенні станів гніву справжньої леді, а не жінки з маскуліним способом мислення та поведіння, хоча саме остання є образом, який конкурує з чоловічими та переважає їх, руйнуючи стереотипи леді та джентльмена;

2) набір МО, використаних для передачі образу Мелані, на відміну від оригіналу є одноріднішим та збідненішим за рахунок а) не відтворення їх у певних ситуаціях (у випадку М. Бехайм-Шварцбаха), б) представлення сильнішої емоції слабшою (*rage* як *збудження*, *anger* як *обурення* у Р. Доценка) або в) зрівнювання різних за силою та характером емоцій (*anger* та *rage* відтворено М. Бехайм-Шварцбахом як *Zorn*), що ставить під сумнів здатність

героїні на стани, подібні до емоційних переживань Скарлет, та робить цей образ стереотипно-ідеальним, хоча сама письменниця інколи порушує цей принцип.

Перспективою подальшого дослідження може бути проведення схожого аналізу, але вже в рамках порівняння характеру відтворень емоцій маскулітних чоловіків та маскулітної жінки.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Мітчел М. Розвіяні вітром: Роман: в 2 книгах / Пер. з англ. Р.І. Доценка. – Харків: Фоліо, 2004.
2. Словник української мови: в 11 томах. – К.: Наук. думка, 1970–1980.
3. Duden “Das große Wörterbuch der deutschen Sprache”: in 6 Bd. / hrsg. u. bearb. vom Wissenschaftl. Rat u. d. Mitarb. d. Dudenred. unter Leitung von Günter Drosdowski. – Mannheim; Wien; Zürich: Bibliographisches Institut, 1976–1981. – 2992 S.
4. McConnel-Ginet S. The sexual (re)production of meaning: a discourse-based theory // The feminist critique of language: a reader/ [edited by] Deborah Cameron. – 2nd [rev.] ed. – London and New York: Routledge, 1998. – P. 198-210.
5. Mitchell M. Gone with the Wind. – New York: Scribner, 2007. – 960 p.
6. Mitchell M. Vom Winde verweht / Übers. v. M. Beheim-Schwarzbach. – Berlin: Ullstein, 2006. – 1120 S.
7. Neef L.C. Gentility and Gender in Gone with the Wind // www.dean.sbc.edu/neef.html.
8. Webster’s Third New International Dictionary of the English Language Unabridged with Seven Language Dictionary: in 3 Volumes. – Copyright 1976 by G.&C. Merriam CO. – 3136 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Тетяна Бідна – аспірант кафедри перекладу та загального мовознавства, викладач кафедри практики германських мов КДПУ ім. В. Винниченка

Наукові інтереси: художній переклад, гендерні аспекти перекладу, семантико-стилістичний аналіз художніх творів.

ЛАКУНИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ

Тетяна БОСА (Одеса, Україна)

Статтю присвячено особливостям перекладу лакун в українській та німецькій мовах, розглянуто питання перекладу та підкреслено, що теорію перекладу спрямовано на максимально повне відтворення оригіналу в іншомовному середовищі.

The article is devoted features of transfer of lacunas in an Ukrainian language and German languages. In article questions of transfer are considered and on concrete examples is underlined, that all theories of transfer are directed on as much as possible full reconstruction of the original in the environment speaking another language.

Проблема перекладу посідає важливе місце у сучасній лінгвістиці. Переклад є одним з найважливіших видів мовної діяльності (МД), володіння яким необхідно для повноцінної роботи представників найрізноманітніших спеціальностей. Переклад сьогодні є найбільш перспективним засобом подолання існуючих мовних бар’єрів. Професор Л.С. Бархударов визначає переклад як “процес заміни мовленнєвого твору (тексту) однієї мови мовленнєвим твором (текстом) іншою мовою при збереженні незмінного плану змісту” [2]. Це означає, що при перекладі відбувається заміна одиниць мови, але зберігаються незмінним план змісту, тобто передана текстом інформація.

Питання перекладу завжди хвилювало талановитих людей. Перекладознавство як струнка система, що охоплює історію, теорію, літературу, методіку та критику перекладу, сформувалося в окрему комплексну загальнофілологічну дисципліну в 20-30-х рр. ХХ ст. В українській науці чимала заслуга в цьому належить І. Франку, Лесі Українці, М. Коцюбинському, М. Бажану, М. Рильському та ін. Теорією, історією та практикою перекладу займалися О.Федоров, І. Кашкін, Л. Гінзбург, М. Рильський, І. Франко, П. Тичина, В. Коптілов, І. Заславський, П. Топер, В. Іваненко, О. Смирнов та багато інших учених і письменників.

Метою нашої статті є особливості перекладу лакун в українській та німецькій мовах.

Мета зумовила розв’язання таких **завдань**:

- 1) систематизувати й узагальнити поняття лакуни в українському мовознавстві;
- 2) з’ясувати роль лакун при перекладі з німецької мови;
- 3) окреслити межі подальших досліджень.

На сучасному етапі розвитку мовознавчої науки існує лише невелика кількість систематизованого теоретичного матеріалу щодо перекладу суспільно-політичної літератури з англійської мови на українську та навпаки. Тому виникає багато проблем, пов’язаних із проблемою відповідності перекладу. У нашій роботі буде зосереджено увагу лише на базових принципах теорії перекладу. По-перше, слід розрізняти переклад і інтерпретацію тексту. Переклад – це досить давній вид людської діяльності, що виконував найважливішу